

Siem Jan Schenk

“Schokbeweging van Bleker was nodig”

Het Bleker-tijdperk heeft de verhoudingen tussen landbouw en natuur aardig gepolariseerd, tot grote spijt van zowel de terreinbeherende organisaties als LTO, zo lieten de partijen voor de verkiezingen weten. Het is tijd om samen naar de toekomst te kijken, vindt LTO-Noordvoorzitter Siem Jan Schenk. Maar het oude natuurbeleid mag niet terugkomen.

— Koen Moons (redactie)

> TERWIJL DE NEDERLANDSE NATUURWERELD afgelopen twee jaar in rep en roer was en sprak over een kaalslag, leken agrariërs zich in de handen te knijpen toen Bleker het bestaande natuurbeleid omver schopte. Helemaal ontevreden is Schenk ook niet met de ‘schokbeweging’ die Bleker in de natuurwereld teweeg heeft gebracht. Volgens hem was het nodig om ook de natuurbeheerders weer realistisch naar het natuurbeleid te laten kijken. “Het natuurbeleid tot dat moment was vastgelopen”, aldus Schenk. “Het werd onuitvoerbaar, was niet meer financierbaar en de doelstellingen werden niet gehaald. Vanuit ons perspectief was het beleid mislukt. Dus het was goed dat het kabinet zei: het is verstandig die ambitie wat naar beneden te schroeven en te kijken hoe je die lagere ambitie, gebaseerd op Europese verplichtingen, op zo kort mogelijke termijn en op een efficiënte manier kan uitvoeren. Ik denk dat dat moest. Ik denk dat elk ander kabinet dat gedaan had, want het zou anders niet goed afgelopen zijn. Die schokweging was nodig. Dat is gebeurd, dat was goed. Maar vervolgens moet je wel weer in een situatie komen dat je de koppen bij elkaar steekt, het slagveld overziet en je afvraagt: hoe gaan we dit nou doen?”

Terugkijkend op de afgelopen decennia, heeft Schenk voor de nabije toekomst vooral één hele grote wens als het om natuur gaat: duidelijkheid. “Wat ik van belang vind voor mijn leden is dat op korte termijn duidelijkheid komt hoe die EHS eruit ziet en hoe die wordt gerealiseerd. Dan kunnen ondernemers daarop anticiperen. Want de grote frustratie van afgelopen jaren was dat er wel geclaimd werd, maar dat er niet gekocht werd en niet ingericht en beheerd. Je ziet nu weer bewegingen

bij terreinbeheerders die zeggen: als het niet in 2018 lukt, dan maar 2012, of 2030 of later. Ons grote bezwaar daartegen is dat je ondernemers nog twintig jaar in onzekerheid laat. Wij zeggen: verschaf nu duidelijkheid over hoe die natuur in Nederland eruit moet zien. En wij zullen als boeren en tuinders altijd daarbij zeggen: ga zorgvuldig om met goede landbouwgrond, doe niet meer dan nodig is. En schakel waar mogelijk ondernemers in om het te realiseren, het beheer te doen, want dat is goedkoper dan wanneer je het allemaal met collectief geld moet doen.”

“Misschien moeten we minder strikt onderscheid maken tussen agrarisch gebied en natuur”

Opofferen landbouwgrond

Maar betekent een ander beleid en een herijkte EHS ook dat agrariërs meewerken aan de realisatie? Ook hierbij stonden natuurbeheerders en boeren vaak tegenover elkaar. “Kijk, in z’n algemeenheid is het zo dat er bij boeren en tuinders heel veel weerstand is als het gaat om de aanleg van natuur. Dat wordt toch gezien als het opofferen van goede landbouwgrond die ook in de toekomst een bijdrage kan leveren aan het voedselvraagstuk. Niemand doet het met vreugde. Desalniettemin hebben we in Nederland afgesproken dat er ook een natuurofdracht is. Zo zal de individuele boer er misschien niet naar kijken, maar zo kijken wij

er wel naar. Dan is de vervolgstap wel: als je die grond nodig hebt, koop 'm dan ook, en koop 'm voor een dusdanig bedrag dat zo'n boer op een andere plek weer fatsoenlijk door kan. Dan vindt hij het nog niet leuk, maar gaat hij wel gewoon door. Ik vind het overigens volkomen legitiem dat zo'n boer opkomt voor zijn eigen belangen. Hij zit daar op zijn eigen grond. Er heerst weleens een sfeer van 'die boer wil helemaal niks', maar als je een doorsnee burger vraagt of je zijn tuintje mag gebruiken, ontstaat er toch ook eerst een discussie over onder welke voorwaarden dat gebeurt, toch?"

Manifest

Boeren en natuurbeheerders staan niet altijd tegenover elkaar. In 2010 zochten natuurbeheerders, agrariërs en vertegenwoordigers uit de recreatiesector al de samenwerking en kwamen ze met het manifest Vitaal Platteland. Deze manifestpartners spraken kort geleden nog over de besteding van de 200 miljoen uit het Kunduz-akkoord. Ook regionaal kwamen afgelopen twee jaar natuur- en landbouworganisaties tot een gezamenlijk Groenmanifest. Maar niet in het hele land weten natuurbeheerders en boeren elkaar te vinden. Zo lukte het in Overijssel niet om tot een manifest te komen. In deze provincie verlopen de besprekingen over Natura 2000 zeer moeizaam en is de sfeer tussen boeren en terreinbeheerders niet altijd even vriendschappelijk, weet ook Schenk. "In Overijssel is de verhouding tussen terreinbeheerders en boeren het meest lastig, maar daar is ook de druk het grootst van Natura 2000-gebieden. Daar zitten ook de meeste bedrijven op slot, lopen gebiedsprocessen niet goed. Wie daar de schuldige aan is, weet ik niet. Maar de frustratie is daar. Soms is

dat een kwestie van personen, of iets wat er toevallig is gebeurd. Ik geef ook niet de schuld aan de terreinbeheerders. Maar wil in een gebied iets succesvol ontstaan, dan heb je regionaal leiderschap nodig; wat uit de boerenkringen kan komen, wat vanuit de terreinbeheerders kan komen, wat uit de provincie kan komen."

De rol voor LTO-Noord is hierbij volgens Schenk beperkt. "Het is niet zo dat als wij in Den Haag of Zwolle tegen de terreinbeheerders zeggen 'we moeten beter samenwerken', dat we dan al die boeren aan een touwtje hebben en dat het dan automatisch goed gaat. Beleidsmatig vinden we dat het zo moet, maar je moet je ook voorstellen dat je bij dit soort processen bij individuele boeren aan individuele ondernemingen zit te sleutelen."

Ander natuurbeleid

Kijkend naar de toekomst, ziet Schenk een belangrijke rol weggelegd voor agrariërs in het natuurbeheer. "Misschien moeten we naar een ander natuurbeleid, moeten we minder strikt onderscheid maken tussen agrarisch gebied en natuur. Zeker omdat terreinbeheerders er langzaam achterkomen dat je een zekere economische activiteit in zo'n gebied moet hebben om het financieerbaar te houden. Dat biedt nieuwe kansen, er zijn voorbeelden van melkveehouders die koeien willen gaan melken in natuurgebieden."

De effectiviteit van agrarisch natuurbeheer is altijd een twistpunt. Is natuurbeheer een taak van terreinbeherende organisaties, of kan de boer op zijn land ook voldoende doen om de natuurwaarde van het landelijk gebied te vergroten? "Er is in enkele gevallen voor de gewenste biodiversiteit een noodzaak om natuur aan te leggen, agrarisch natuurbeheer is aanvullend daarop en kan een grote bijdrage leveren. Op het gebied van weidevogels is agrarisch natuurbeheer buitengewoon succesvol geweest", beweert Schenk. Het feit dat de weidevogelstand al jaren dalende is, doet daar niet aan af. "Dat heeft ook te maken met beheer. De oorzaak daarvan ligt ook in het aantal vossen dat we daar hebben en daar wil men ook geen beheer op loslaten. Maar goed, als aan agrarisch natuurbeheer meer voorwaarden worden verbonden, is dat best bespreekbaar, mits daar ook voldoende financiering tegenover staat." <

redactie@vakbladnbl.nl

ADVERTENTIE

Frato Nijmegen 024-6411151 info@frato.nl

Frato vangkralen

- > Losse vanghekken
- > Behandel boxen
- > Drijfgangen

Ook speciaal voor
Hooglanders-Oerrund

Ruim 25 jaar ervaring Info adressen in geheel Nederland